

บทที่ 1

ลักษณะทั่วไปทางภูมิศาสตร์ของทวีปเอเชีย

1. วัตถุประสงค์ หลังจากจบบทเรียนนี้แล้ว ผู้เรียนสามารถปฏิบัติได้ดังนี้:-
  - 1.1 อธิบายถึงวิธีการเรียนวิชาภูมิศาสตร์ภูมิภาคได้ถูกต้อง
  - 1.2. สรุปความเป็นมาของภูมิภาคเอเชียได้
  - 1.3 อธิบายลักษณะทั่วไปและลักษณะเด่นของทวีปเอเชียได้
  - 1.4 จำแนกลักษณะภูมิภาคต่าง ๆ ของทวีปเอเชียได้ทั้ง 5 ภูมิภาค
  - 1.5 ระบุชื่อประเทศต่าง ๆ ในภูมิภาคเอเชียต่าง ๆ ได้อย่างน้อย 25 ประเทศ
  - 1.6 ลงชื่อประเทศและเมืองหลวงของประเทศในทวีปเอเชียได้อย่างน้อย 20 ประเทศ

2. เนื้อหา

2.1 การเรียนภูมิศาสตร์ภูมิภาคควรเข้าใจอะไรบ้าง

ลักษณะของผิวโลกที่เป็นอยู่นี้ มีทั้งลักษณะที่เกิดขึ้นจากการผันแปรเปลี่ยนแปลงทางธรรมชาติ และจากสิ่งแวดล้อมที่มนุษย์สร้างขึ้น ซึ่งลักษณะที่เกิดขึ้นบนผิวโลกทั้ง 2 ประเภทนี้ มีทั้งส่วนที่คล้ายคลึงกันและแตกต่างกันอยู่หลายประการ ดังนั้นการเรียนวิชาภูมิศาสตร์จึงเป็นการเรียนที่จะช่วยให้นักศึกษาเข้าใจหลักพื้นฐานทั่วไปที่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงบนผิวโลก หลักทั่วไปที่จะกล่าวต่อไปนี้เป็นหลักทั่วไปที่ยึดถือได้เป็นความจริงของทุก ๆ ทวีป มีสิ่งสำคัญดังนี้

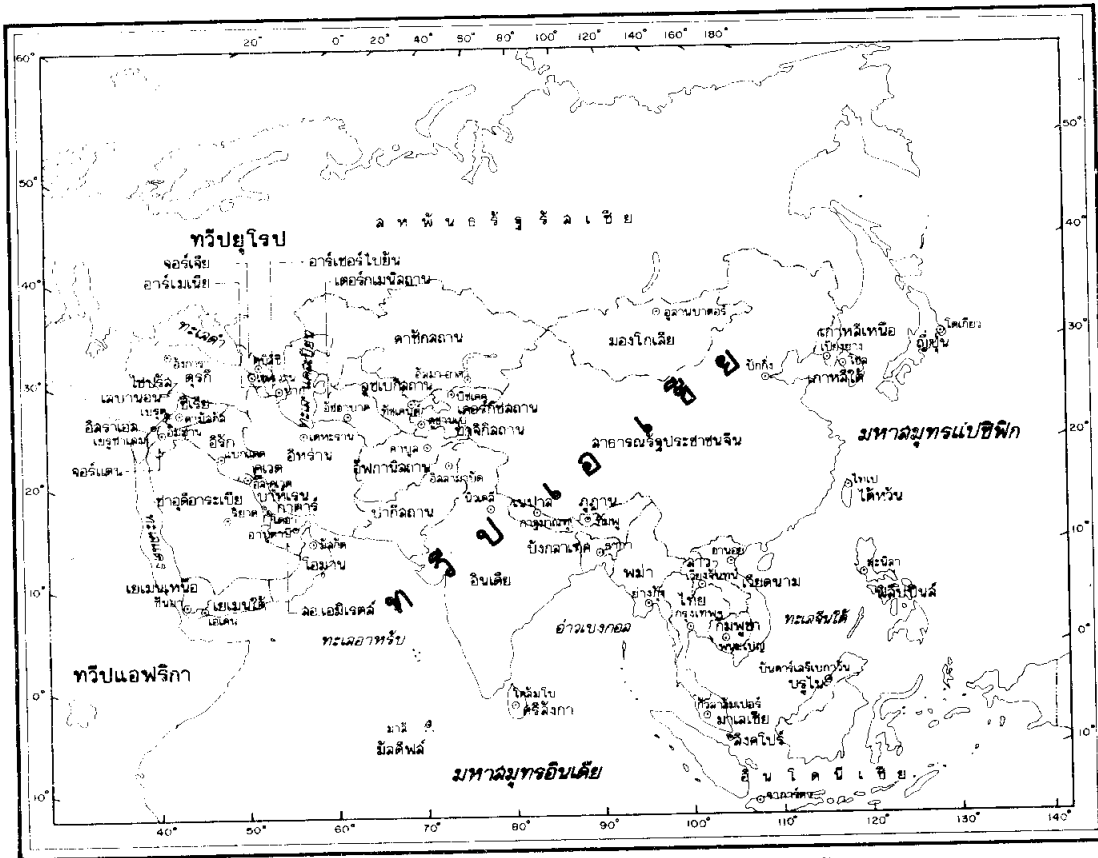
1. ที่ตั้ง ขนาด และอาณาเขตของแต่ละทวีป พิจารณาลักษณะเด่นจริง ๆ ที่เป็นเหตุให้เกิดการพัฒนาของทวีป ที่ตั้งมีอิทธิพลต่อเศรษฐกิจ มีความสัมพันธ์ทางการเมืองและทางวัฒนธรรม ขนาดและอาณาเขต แยกพิจารณาให้เกิดความแตกต่างกัน ในด้านภูมิอากาศ ภูมิประเทศ และทรัพยากรธรรมชาติ

2. ภูมิอากาศ เป็นองค์ประกอบสำคัญ ในการศึกษาพื้นฐานของสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติ ทำให้มีผลกระทบต่อชีวิตมนุษย์ในบริเวณนั้น และมีผลต่อภูมิประเทศ ดินน้ำ และพืชพรรณในบริเวณนั้นด้วย

3. การศึกษาเรื่องพืชพรรณธรรมชาติ เป็นองค์ประกอบที่สำคัญอีกประการหนึ่ง ซึ่งจะให้เห็นลักษณะของดิน ภูมิอากาศ อุณหภูมิและที่ตั้งของทวีปนั้น ๆ

4. ดิน ในฐานะที่เป็นตัวกลางที่ทำให้พืชเจริญงอกงาม เป็นทรัพยากรสำคัญชนิดหนึ่งของโลก เป็นทรัพยากรที่ทำให้มนุษย์ได้อาหาร เสื้อผ้า เครื่องนุ่งห่ม ยารักษาโรค และปัจจัยอื่น ๆ ที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิต

5. การกระจายของประชากร กิจกรรมของมนุษย์ และอิทธิพลที่ทำให้มนุษย์ปรับตัวเองด้วยวิธีการต่าง ๆ เกิดจากลักษณะภูมิประเทศ ภูมิอากาศ ดิน และทรัพยากรธรรมชาติ ในดินแดนนั้น ๆ

แผนที่แสดงอาณาเขตของประเทศต่างๆ ในทวีปเอเชีย

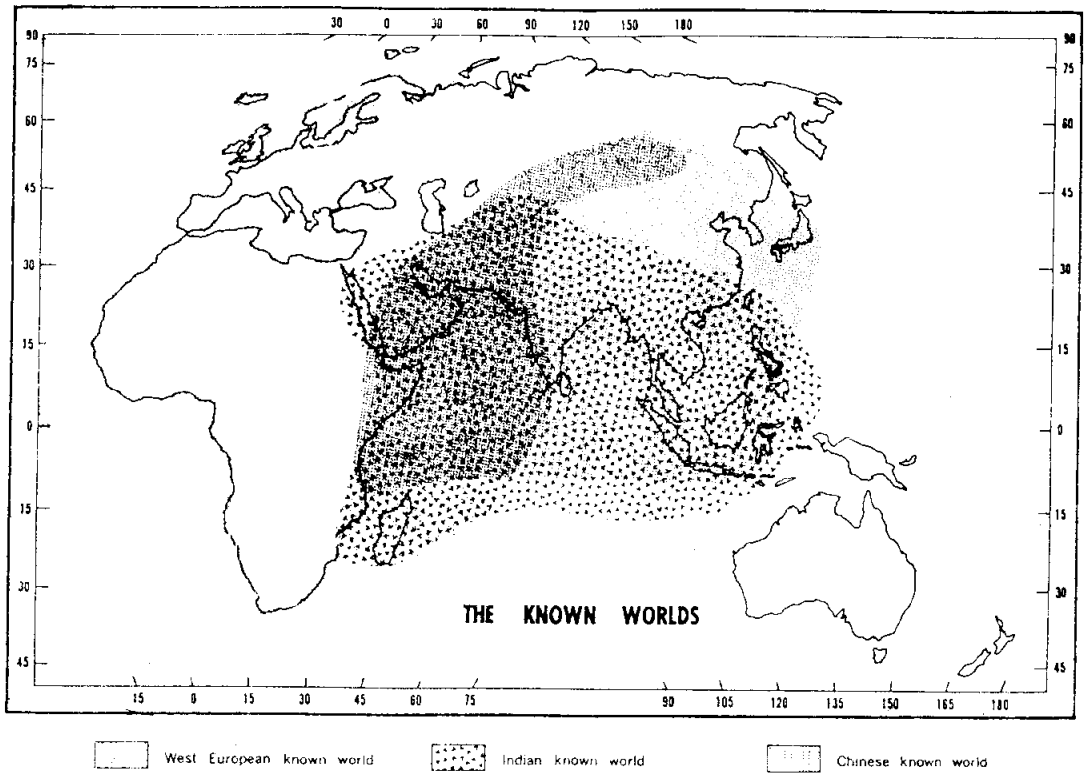
6. การพัฒนาดินแดนใดดินแดนหนึ่ง ย่อมมีส่วนสัมพันธ์กับน้ำในดินแดนนั้นอย่างมาก

7. ทวีปอากร แร่ธาตุ เป็นองค์ประกอบที่สำคัญมาก ที่ทำให้แต่ละทวีปมีสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติแตกต่างกัน

2.2 ประวัติและความเป็นมาของทวีปเอเชียโดยสรุป

ทวีปเอเชียมีเนื้อที่ขนาดใหญ่ที่สุด และมีประชากรมากที่สุดด้วย เป็นถิ่นกำเนิดของมนุษย์ยุคหิน ประกอบอาชีพด้วยการเก็บของป่าล่าสัตว์ และวิวัฒนาการไปสู่การประดิษฐ์

คิดค้นเครื่องมือ เครื่องใช้สมัยใหม่ตามลำดับ ต่อมามนุษย์ในทวีปเอเชียรู้จักเพาะปลูก เก็บเกี่ยวพืชผล เลี้ยงสัตว์ และย้ายถิ่นที่อยู่ตามความเหมาะสมไปเรื่อย ๆ พบที่ได้อุดมสมบูรณ์ก็จะตั้งหลักแหล่งถิ่นฐานถาวรที่บริเวณนั้น และขยายหมู่บ้านจนกลายเป็นเมืองนครในที่สุด

เอเชีย : ความคิดเกี่ยวกับดินแดนเอเชียสมัยก่อนค้นพบทวีปอเมริกา ซึ่งเป็นที่รู้จักของชาวโลกตามสัญลักษณ์ (ประกอบด้วยภูมิภาคของชาวยุโรปตะวันตก, ชาวอินเดียจากตอนกลางถึงตะวันออกและชาวจีนด้านตะวันออก)

ที่มา : Spencer and Thomas., *Asia; East by South*. หน้า 28.

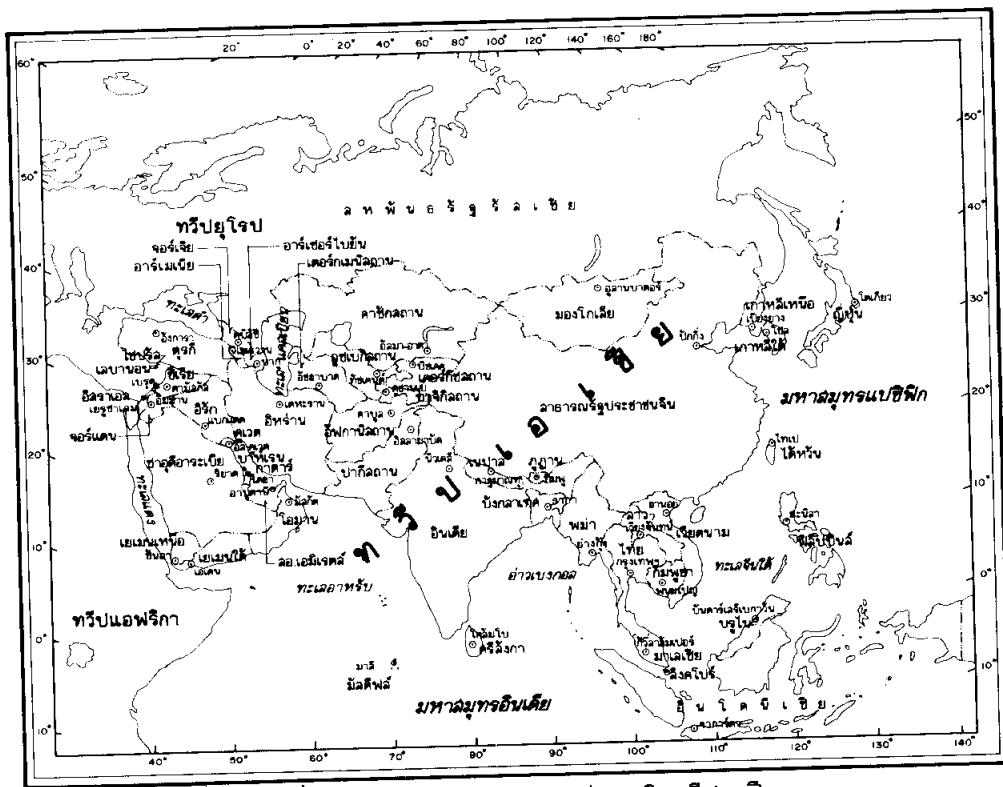
ในอดีตมนุษย์ตั้งถิ่นฐานบริเวณประเทศอิรัก และสาธารณรัฐอาหรับอียิปต์ เมื่อประมาณ 2400 ถึง 2600 ปีมาแล้ว ในขณะที่เดียวกันนั้นก็ยังมีมนุษย์ตั้งถิ่นฐานอยู่ในภูมิภาคตะวันออกและในดินแดนสาธารณรัฐประชาชนจีนด้วยอารยธรรมความเป็นอยู่ทั้งสองกลุ่มต่างก็เป็นอิสระเพราะมีเทือกเขาสูงใหญ่และทะเลทรายขวางกั้นไว้เป็นระยะทางไกลแสนไกล อันเป็นอุปสรรคต่อการติดต่อแลกเปลี่ยนอารยธรรมกันและกัน จากการศึกษาทางด้านภูมิศาสตร์และประวัติศาสตร์แล้ว ปรากฏว่า ดินแดนของส่วนที่อยู่ทางตะวันตกและโลกตะวันออก เป็นที่รู้จักกันเมื่อ 2,231 ปีที่ผ่านมา

2.3 การติดต่อกันระหว่างกลุ่มโลกตะวันตกและตะวันออก

เมื่อ พ.ศ.418 ชางเชียน (Chang Ch'ien) ได้เดินทางไปถึงตอนกลางของทวีปเอเชีย บริเวณลุ่มน้ำอามูร์ ต่อมาฟาเซียน (Fa Hsien) เดินทางมาถึงอินเดีย เมื่อ พ.ศ.943 และพระจีนชื่อ ฮวนชวง (Hsuan-Chuang) ก็ได้เดินทางข้ามเขตซุมเขปาเมียร์ไปอาศัยอยู่ที่นั่นเป็นเวลาหลายปีแล้วจึงเดินทางกลับจีน

โลกตะวันออกและตะวันตก เป็นที่รู้จักกันเมื่อ พ.ศ.293 ส่วนแอฟริกาตอนใต้ มาเลเซีย สิงคโปร์ และทวีปออสเตรเลียยังไม่เป็นที่รู้จักในสมัยนั้น

บุคคลสำคัญของยุโรปที่เดินทางไปจีน ได้แก่ นิกโคโล โปโล (Niccolo Polo) และ แมตทีโอ โปโล (Matteo Polo) ได้ไปพบพระเจ้ากุบไลข่านในประเทศจีน และนำข่าวไปให้สันตะปาปาทราบ *

แผนที่แสดงอาณาเขตของประเทศต่างๆ ในทวีปเอเชีย

เอเชีย : ภูมิภาคของทวีปเอเชีย

ต่อมามาร์โค โปโล บุตรชายของนิกโคโล โปโล อายุ 17 ปี เดินทางไปจีน เมื่อ พ.ศ.1818 อยู่กับพระเจ้ากุบไลข่านเป็นเวลา 17 ปี และเดินทางกลับโดยเรือผ่านช่องแคบ

มะละกา ขึ้นบกเดินทางต่อไปที่อ่าวเปอร์เซีย และลงเรือไปยังเวนิส รวมระยะเวลาที่เดินทางไป-กลับและอาศัยอยู่ที่ประเทศจีนนานถึง 20 ปี นับว่ามาร์โค โปโล เป็นบุคคลสำคัญที่นำความรู้อารยธรรมและสิ่งอื่น ๆ จากเอเชียไปสู่ยุโรป และจากยุโรปสู่เอเชียเมื่อเดินทางไปถึงจีนครั้งแรก

ความคิดเกี่ยวกับโลกเมื่อ 2,234 ปีมาแล้ว

ที่มา : Lewis and Ho., Asia, หน้า 1. • มาร์โค โปโล เดินทางไปพำนักอยู่ในจีนระหว่าง พ.ศ.1818-1835

2.4 ลักษณะทั่วไปของทวีปเอเชีย

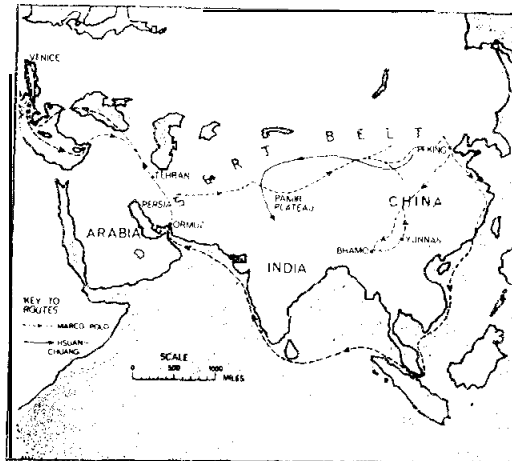
ทวีปเอเซียนับว่ามีเนื้อที่ที่กว้างขวางกว่าทุกทวีปใดในโลก มีดินแดนติดต่อกับทวีปยุโรป¹ เมื่อรวมดินแดนเข้าด้วยกันรวมเรียกว่า “ยูเรเชีย” (Eurasia) ดินแดนทางตะวันตกเฉียงใต้ติดต่อกับทวีปแอฟริกา ทางทิศตะวันออกเฉียงเหนือติดต่อกับมหาสมุทรแปซิฟิก ทางทิศใต้ติดกับมหาสมุทรอินเดีย ความกว้างใหญ่ของทวีปเอเชียทำให้บริเวณใจกลางของทวีปอยู่ห่างจากทะเลระยะไกลที่สุด 2,400 กิโลเมตร (1,500 ไมล์) นับว่ามีผลต่อภูมิอากาศภายในทวีป เนื่องจากมีความกว้างตามแนวตะวันออก-ตกมาก จึงก่อให้เกิดเขตแบ่งเวลาในทวีปออกเป็น 11 เขต มากกว่าทวีปใด ถ้าภาคตะวันตกสุดของทวีปเอเชีย เป็นเวลา 23.00 น. ที่ภาคตะวันออกสุดจะเป็นเวลา 10 นาฬิกาของวันถัดไป คือมีเวลาแตกต่างกันถึง 10 ชั่วโมง

---

¹ ยุโรปเพี้ยนมาจากคำ “เอเรบ” (Ereb) หมายถึงดินแดนแห่งดวงตะวันตก เอเชียได้รับฉายาว่า “ทวีปแห่งความตรงข้าม” (Continent of Contrasts)

คำว่าเอเชีย มาจากคำ “อาซู” (Asu) เป็นภาษาพื้นเมืองในเอเชียตะวันตกเฉียงใต้ หมายถึงดินแดนแห่งดวงตะวันขึ้น¹ ส่วนคำว่า “เอเชีย” ชาวกรีกโบราณเป็นชาติแรกที่นำมาใช้ หมายถึงแผ่นดินส่วนต่าง ๆ ทางภาคตะวันออกของกรีก ปัจจุบันหมายถึงดินแดนทั้งหมดของทวีปเอเชีย

ทวีปเอเชียมีลักษณะภูมิประเทศหลายแบบ ได้แก่ ที่ราบลุ่มน้ำ ที่ราบสูง เนินเขา ภูเขา และหมู่เกาะต่าง ๆ ดินแดนส่วนใหญ่อยู่บนภาคพื้นทวีป ลักษณะเด่นของทวีปเอเชียที่ควรทราบคือ มีวัตถุดิบชนิดต่าง ๆ ที่ช่วยให้เกิดการผลิต และการอุตสาหกรรมปัจจุบันเป็นตลาดการค้า และสถานที่ท่องเที่ยวสำคัญแห่งหนึ่งของโลก ลักษณะเด่นอื่น ๆ ได้แก่²

เส้นทางสำรวจของชว่นชวง เมื่อ 2529 ปีมาแล้ว และมาร์โคโปลโล เมื่อ พ.ศ. 1818

ที่มา : Lewis & Ho., Asia. หน้า 2

- ยอดเขาเอฟเวอเรสต์ (Mount Everest) ซึ่งเป็นยอดเขาที่สูงที่สุดในโลกอยู่ในประเทศเนปาล สูงถึง 8,708.4 เมตร (29,028 ฟุต)
- ส่วนที่ต่ำสุดของพื้นผิวดิน คือ ชายฝั่งของทะเลเดดซี (Dead Sea) ต่ำกว่าระดับน้ำทะเล 387.6 เมตร (1,292 ฟุต)
- ระดับท้องทะเลที่ลึกที่สุดในโลก อยู่ที่เหวทะเลมาเรียนาสึก 10,786.4 เมตร (35,958) ฟุต ทางทิศตะวันออกเฉียงใต้ของเกาะกวม (Guam) เหวทะเลมินดาเนาลึก 10,265.4 เมตร (34,218 ฟุต)

²Chong Seck Chim. Asia. p.4.

- ทะเลสาบน้ำเค็มที่ใหญ่ที่สุดของโลกคือ ทะเลแคสเปียน มีเนื้อที่ 438,701.9 ตารางกิโลเมตร (169,383 ตารางไมล์)
- ทะเลสาบน้ำจืดที่ลึกที่สุดของโลก คือทะเลสาบไบคาลลึก 1,731.3 เมตร (5,771 ฟุต)
- ไหล่ทวีปที่ใหญ่ที่สุด คือ ลานทวีปซุนดา (Sunda Platform)
- อุณหภูมิสูงสุดในทวีปเอเชียอยู่ที่สาธารณรัฐอิสลาม-ปากีสถาน เมืองจาโคบาบาด (Jacobabad) สูง 52.2°C (126°F)
- มีปริมาณน้ำฝนรวมทั้งปีสูงที่สุดในโลก ที่เมืองเซอราปุนจิ แคว้นอัสสัม รวม 1,147.06 เซนติเมตร หรือ 11,470 มิลลิเมตร (451.6 นิ้ว)
- ช่องแคบมะละกา ยาว 774.4 กิโลเมตร (481 ไมล์) นับว่ายาวที่สุดในโลก จะเห็นว่าทวีปเอเชียมีลักษณะเด่นกว่าทวีปอื่น ๆ ดังกล่าวมาแล้วหลายประการ

หมายเหตุ

- 1 นิ้ว เท่ากับ 2.54 เซนติเมตร (254 มิลลิเมตร)
- 1 ไมล์ เท่ากับ 1.61 กิโลเมตร (ถ้าเปลี่ยนไมล์เป็นกิโลเมตร คูณด้วย 1.61)
- 1 ไมล์ทะเล เท่ากับ 1.852 กิโลเมตร (ถ้าเปลี่ยนไมล์ทะเลเป็นกิโลเมตรคูณด้วย 1.852)
- 1 ตารางไมล์ เท่ากับ 2.59 ตารางกิโลเมตร (ถ้าเปลี่ยนตารางไมล์เป็นตารางกิโลเมตร คูณด้วย 2.59)
- ถ้าเปลี่ยนองศาฟาเรนไฮต์มาเป็นเซลเซียสใช้สูตร $C = \frac{F-32}{9}$
- 1 ฟุต เท่ากับ 0.30 เมตร 1 เอเคอร์ เท่ากับ 2.5 ไร่
- ประเทศที่มีเนื้อที่ขนาดยักษ์ในทวีปเอเชีย ได้แก่
- สาธารณรัฐประชาชนจีน และสหภาพสาธารณรัฐสังคมนิยมโซเวียต³ ประเทศที่มีขนาดเล็กมาก ได้แก่ มัลดีฟส์, บาร์เรน และสิงคโปร์ โดยเฉพาะมัลดีฟส์ มีเนื้อที่ 297.85 ตารางกิโลเมตร (115 ตารางไมล์) เท่านั้น
- ทวีปเอเชียมีรูปร่างกว้างใหญ่ตอนกลางและตอนเหนือ ส่วนทางใต้แคบลงตามลำดับ

³ ตามปกตินิยมจัดไว้ในทวีปยุโรป เพราะเมืองหลวงมอสโกตั้งอยู่ในทวีปยุโรป

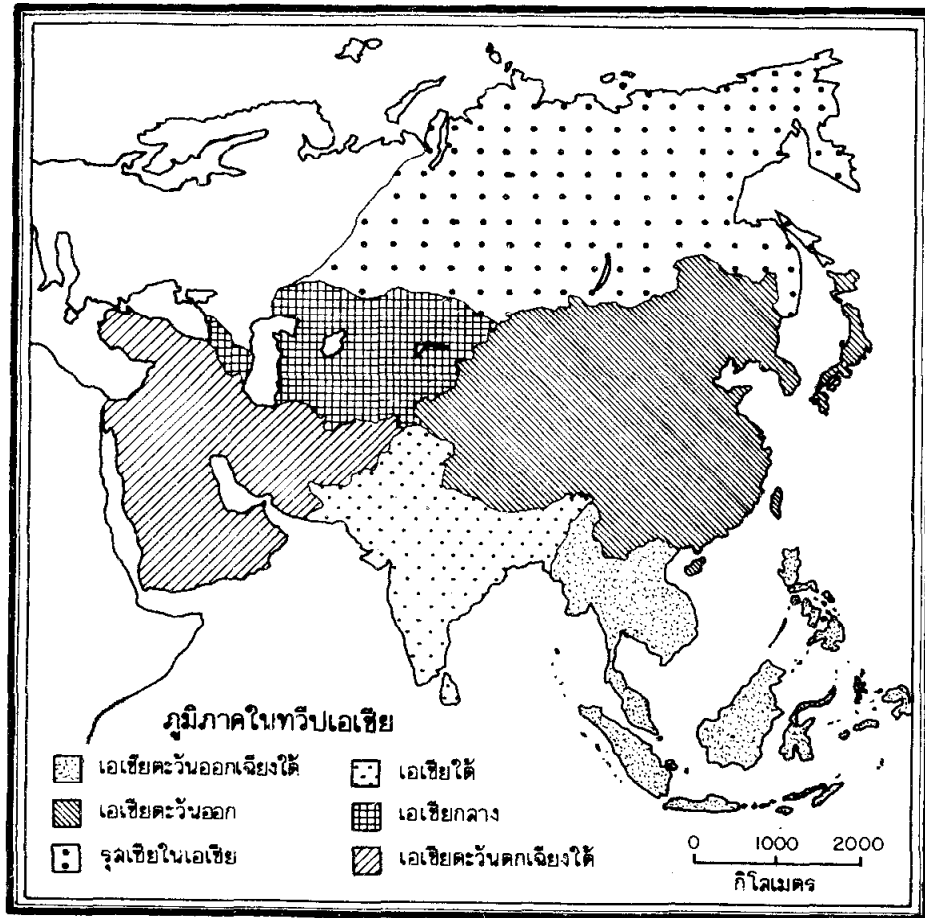
นับว่าเป็นทวีปที่มีเนื้อที่กว้างใหญ่ที่สุด และมีประชากรถึง 2 ใน 3 ของประชากรโลก และเนื่องจากมีความแตกต่างทั้งด้านสภาพภูมิศาสตร์และประชากร เป็นเหตุให้มีชื่อเรียกแตกต่างกันไปตามภูมิภาค นักภูมิศาสตร์ศึกษาเฉพาะภูมิภาค เพราะสะดวกต่อการจำแนก เช่นกลุ่มประเทศอาหรับ แต่เดิมเรียกว่าตะวันออกกลาง (Middle East) ปัจจุบันเรียกเอเชียตะวันตกเฉียงใต้ เป็นดินแดนที่มีลักษณะเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน ทั้งในด้านสภาพภูมิศาสตร์ ประชากร และระบบเศรษฐกิจ ส่วนดินแดนทางใต้และตะวันออกของทวีปเอเชีย ได้แก่ อินเดีย จีน นับเป็นลักษณะของเอเชียอย่างแท้จริง เพราะเป็นภูมิภาคที่มีความคล้ายคลึงกัน และเกี่ยวข้องใกล้ชิดกัน ทั้งในด้านประวัติศาสตร์ วัฒนธรรม วิธีการดำรงชีวิต และระบบเศรษฐกิจ โดยเฉพาะเป็นดินแดนที่มีลักษณะภูมิอากาศคล้ายคลึงกันมากที่สุดคือ ได้รับอิทธิพลจากลมมรสุม จึงมีชื่อเรียกว่า “มรสุมเอเชีย” (Monsoon Asia) หรือชาวอาหรับเรียกว่า “เมาซิม” (Mausim)

2.5 การจำแนกลักษณะภูมิภาคของทวีปเอเชีย โดยทั่วไปใช้หลักการจำแนกโดยศึกษาจากลักษณะทางกายภาพ ประชากร ขนบธรรมเนียมประเพณี ภาษา วัฒนธรรม เชื้อชาติ และเศรษฐกิจ สรุปได้ 5 ภูมิภาค คือ

1. ภูมิภาคเอเชียตะวันออก (East Asia)
2. ภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (Southeast Asia)
3. ภูมิภาคเอเชียใต้ (South Asia)
4. ภูมิภาคเอเชียตะวันตกเฉียงใต้ (Southwest Asia)
5. โซเวียตเอเชีย (Soviet Asia)

ภูมิภาคเอเชียตะวันออก ได้แก่ สาธารณรัฐประชาชนจีน สาธารณรัฐจีน (ไต้หวัน) ญี่ปุ่น สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนเกาหลี (เกาหลีเหนือ) สาธารณรัฐเกาหลี (เกาหลีใต้) สาธารณรัฐประชาชนมองโกเลีย มาเก๊า และฮ่องกง

ภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ได้แก่ กัมพูชาประชาธิปไตย ราชอาณาจักรไทย บรูไน สาธารณรัฐสังคมนิยมแห่งสหภาพพม่า สาธารณรัฐฟิลิปปินส์ มาเลเซีย สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว สาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม สาธารณรัฐสิงคโปร์ และสาธารณรัฐอินโดนีเซีย

ภูมิภาคในทวีปเอเชีย

ภูมิภาคเอเชียใต้ ได้แก่ เนปาล บังกลาเทศ สาธารณรัฐอิสลามปากีสถาน มัลดีฟส์ ภูฏาน ศรีลังกา และอินเดีย

ภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ได้แก่ อัฟกานิสถาน อิหร่าน อิรัก ตุรกี ไชปรัส สาธารณรัฐอาหรับซีเรีย เลบานอน อิสราเอล ราชอาณาจักรกรีซไมด์เจอร์แดน ราชอาณาจักรซาอุดีอาระเบีย รัฐสุลต่านโอมาน คูเวต สาธารณรัฐอาหรับเยเมน สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนเยเมน (เยเมนใต้) กาตาร์ และสหรัฐอาหรับ

ภูมิภาคไซเวียตเอเชียหรือรัสเซียเอเชีย * ได้แก่ ดินแดนภาคตะวันออกของเทือกเขายูรัล ในส่วนที่เป็นอาณาเขตของสหภาพสาธารณรัฐสังคมนิยมโซเวียต ครอบคลุมเนื้อที่ถึงร้อยละ 43 ของทวีปเอเชีย เช่น ไชบีเรีย และรัสเซียเตอร์กีสถาน เป็นต้น

* Chong Seck Chim ; Asia. p.136-144.

รายชื่อประเทศต่าง ๆ ในทวีปเอเชีย แสดงเนื้อที่ จำนวนประชากร ความหนาแน่น เมืองหลวง และรายได้เฉลี่ย*

ลำดับที่	ประเทศ	เนื้อที่ ตารางไมล์ (ตารางกิโลเมตร)	ประชากร (สิ้นปี 2538)	ความหนาแน่น ของประชากร ต่อ 1 ไมล์ ² (1 ตาราง- กิโลเมตร)	ประชากร (2553)	รายได้ เฉลี่ยต่อ คนต่อปี (บาท)	เมืองหลวง
	(โลก)	57,491,000 (148,901,690)	5,702,000,000	99.18 (38.2)	7,024,000,000	114,750	
1	Afghanistan (อัฟกานิสถาน)	251,000 (650,090)	18,400,000	73.3 (28.3)	31,100,000	6,000	Kabul (คาบูล)
2	Bahrain or Bahrein (บาห์เรน)	240 (622)	600,000	2,500.0 (964.6)	800,000	200,685	Manama (มานามา)
3	People's Republic of Bangladesh (สาธารณรัฐประชาชนบังกลาเทศ)	55,126 (142,776)	119,200,000	2,162.3 (834.8)	160,800,000	5,610	Dhaka (ธากา)

* Information Please Almanac (1995) ปี 2538 The American Annual ปี 2538 และประชากรโลก ปี 2538 พิมพ์เผยแพร่โดยสถาบันประชากรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (จำนวนประชากรบางประเทศ ข้อมูลไม่ตรงกันก็นำมาเสนอ 1-2 แห่ง)

ปี 2538 ประชากรประเทศที่พัฒนาแล้วรวม 1,169 ล้านคน และประชากรประเทศที่กำลังพัฒนา รวม 4,533 ล้านคน (รายชื่อประเทศและเมืองหลวง ก็ตามแนวพจนานุกรม)
ฉบับราชบัณฑิตยสถาน ปี พ.ศ. 2523 หน้า 3-7.)

รายชื่อประเทศต่าง ๆ ในทวีปเอเชีย แสดงเนื้อหา จำนวนประชากร ความหนาแน่น เมืองหลวง และรายได้เฉลี่ย*

ลำดับที่	ประเทศ	เนื้อที่ ตารางไมล์ (ตารางกิโลเมตร)	ประชากร (สิ้นปี 2538)	ความหนาแน่น ต่อ 1 ไมล์ ² (1 ตารางกิโล- เมตร)	ประชากร (2553)	รายได้ เฉลี่ยต่อ คนต่อปี	เมืองหลวง
4	Bhutan (ภูฏาน)	19,305 (49,421)	800,000	41.4 (16.1)	1,100,000	4,335	Thimphu (ทิมพู) Rangoon
5	Socialist Republic of the Union of Burma	261,789	44,800,000	171.1	57,300,000	—	(ย่างกุ้ง) Peking (ปักกิ่ง)
6	(สาธารณรัฐสังคมนิยมแห่งสหภาพพม่า) People's Republic of China (สาธารณรัฐประชาชนจีน)*	(678,036) 3,691,521 (9,561,000)	1,218,800,000	(66.0) (330.1) (127.4)	1,385,500,000	12,495	

*ไต้หวัน (Taiwan) หรือสาธารณรัฐจีน (Republic of China) มีเนื้อที่ 13,895 ตารางไมล์ (35,988 ตารางกิโลเมตร) ประชากรปี 2538 รวม 21,200,000 คน เฉลี่ยความหนาแน่นเท่ากับ 1,526 คน ต่อ 1 ตารางไมล์ (589 คน ต่อ 1 ตารางกิโลเมตร) เฉพาะฮ่องกงมีประชากร 6.0 ล้านคน และมาเก๊าที่มีประชากร 400,000 คน (สิ้นปี 2538) ส่วนบรูไน (Brunei) มีเนื้อที่ 5,765 ตารางกิโลเมตร (2,226 ตารางไมล์) มีประชากร 300,000 คน เฉลี่ยความหนาแน่น 114.6 คน ต่อ ตารางไมล์ (52.1 คน ต่อ ตารางกิโลเมตร) รายได้เฉลี่ย 367,120 บาท ต่อปี

รายชื่อประเทศต่าง ๆ ในทวีปเอเชีย แสดงเนื้อหาที่ จำนวนประชากร ความหนาแน่น เมืองหลวง และรายได้เฉลี่ย

ลำดับที่	ประเทศ	เนื้อที่ ตารางไมล์ (ตารางกิโลเมตร)	ประชากร (สิ้นปี 2538)	ความหนาแน่น ของประชากร ต่อ 1 ไมล์ ² (1 ตาราง- กิโลเมตร)	ประชากร (2553)	รายได้ เฉลี่ยต่อ คนต่อปี 2536 (บาท)	เมืองหลวง
7	Cyprus (ไซปรัส)	3,572 (9,251)	700,000	196.0 (75.7)	800,000	264,690	Nicosia (นีโกเซีย)
8	Republic of India (สาธารณรัฐอินเดีย)	1,229,737 (3,185,019)	930,600,000	756.7 (292.1)	1,182,700,000	7,395	New Delhi (นิวเดลี)
9	Republic of Indonesia (สาธารณรัฐอินโดนีเซีย)	735,268 (1,904,344)	198,400,000	269.8 (104.1)	240,600,000	18,615	Jakarta or Djakarta (จาการ์ตา)
10	Iran (อิหร่าน)	636,363 (1,648,180)	61,300,000	96.3 (37.2)	83,700,000	56,865	Tehran or Teheran (เตหะราน)

รายชื่อประเทศต่างๆ ในทวีปเอเชีย แสดงเนื้อที่ จำนวน ความหนาแน่น เมืองหลวง และรายได้เฉลี่ย

ลำดับที่	ประเทศ	เนื้อที่ ตารางไมล์ (ตารางกิโลเมตร)	ประชากร (สิ้นปี 2538)	ความหนาแน่น ของประชากร ต่อ 1 ไมล์ ² (1 ตาราง- กิโลเมตร)	ประชากร (2553)	รายได้ เฉลี่ยต่อ คนต่อปี 2536 (บาท)	เมืองหลวง
11	Iraq (อิรัก)	172,000 (445,480)	20,600,000	(119.7) (46.2)	34,500,000	-	Bagdad or Baghdad (แบกแดด)
12	Israel (อิสราเอล)	7,992 (20,099)	5,500,000	688.1 (265.7)	6,900,000	350,880	Jerusalem (เยรูซาเลม)
13	Japan (ญี่ปุ่น)	143,574 (371,857)	125,200,000	872.0 (389.0)	130,400,000	801,975	Tokyo (โตเกียว)
14	Hashemite Kingdom of Jordan (ราชอาณาจักรฮัชไมต์จอร์แดน)	37,297 (96,596)	4,100,000	(110.0) (42.4)	6,200,000	30,345	Amman (อัมมัน)

รายชื่อประเทศต่าง ๆ ในทวีปเอเชีย แสดงเนื้อหาที่ จำนวนประชากร ความหนาแน่น เมืองหลวง และรายได้เฉลี่ย

ลำดับที่	ประเทศ	เนื้อที่ ตารางไมล์ (ตารางกิโลเมตร)	ประชากร (ต้นปี 2538)	ความหนาแน่น ของประชากร ต่อ 1 ไมล์ ² (1 ตาราง- กิโลเมตร)	ประชากร (2553)	รายได้ เฉลี่ยต่อ คนต่อปี 2536 (บาท)	เมืองหลวง
15	Democratic Kampuchea (กัมพูชาประชาธิปไตย)	70,000 (181,300)	10,600,000	151.4 (58.4)	15,700,000	-	Pnom Penh (พนมเปญ)
16	Democratic People's Republic of Korea (สาธารณรัฐประชาธิปไตย ประชาชนเกาหลี (เกาหลีเหนือ))	46,768	23,500,000	502.4	28,500,000	-	Pyongyang
17	Republic of Korea (สาธารณรัฐเกาหลี (เกาหลีใต้))	(121,129) 38,031 (98,500)	44,900,000	(194.0) 1180.6 (455.8)	49,700,000	195,585	(เปียงยาง) Seoul (โซล)
18	Kuwait (คูเวต)	7,780 (20,150)	1,500,000	192.8 (78.4)	2,500,000	595,425	Al-Kuwait (แอลคูเวต)

รายชื่อประเทศต่าง ๆ ในทวีปเอเชีย แสดงเมืองที่ จำนวนประชากร ความหนาแน่น เมืองหลวง และรายได้เฉลี่ย

ลำดับที่	ประเทศ	เนื้อที่ ตารางไมล์ (ตารางกิโลเมตร)	ประชากร (สิ้นปี 2538)	ความหนาแน่น ของประชากร ต่อ 1 ไมล์ ² (1 ตาราง- กิโลเมตร)	ประชากร	รายได้ เฉลี่ยต่อ คนต่อปี (บาท)	เมืองหลวง
19	Democratic People's Republic of Laos (สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว)	91,429 (236,800)	4,800,000	52.5 (20.3)	7,200,000	7,395	Vientiane
20	Lebanon (เลบานอน)	4,015 (10,400)	3,700,000	921.5 (355.7)	5,000,000	-	(เวียงจันทน์) Beirut (เบirut)
21	Malaysia (มาเลเซีย)	128,326 (332,370)	19,900,000	155.1	27,500,000	80,580	Kuala Lumpur (กัวลาลัมเปอร์)
22	Republic of Maldives (สาธารณรัฐมัลดีฟส์)	115 (298)	300,000	59.8 (2,608.6) (1,006.7)	400,000	20,910	Male (มาเล)

รายชื่อประเทศต่าง ๆ ในทวีปเอเชีย แสดงเนื้อหาที่ จำนวนประชากร ความหนาแน่น เมืองหลวง และรายได้เฉลี่ย

ลำดับที่	ประเทศ	เนื้อที่ ตารางไมล์ (ตารางกิโลเมตร)	ประชากร (สิ้นปี 2538)	ความหนาแน่น ต่อ 1 ไมล์ ² (1 ตาราง- กิโลเมตร)	ประชากร (2553)	รายได้ เฉลี่ยต่อ คนต่อปี (บาท)	เมืองหลวง
23	Mongolian People's Republic (สาธารณรัฐประชาชนมองโกเลีย)	604,250 (1,565,000)	2,300,000	3.8 (1.5)	3,000,000	10,200	Ulan Bator (อูลัน บาตอร์)
24	Nepal (เนปาล)	54,362 (140,797)	22,600,000	415.7 (160.5)	32,200,000	4,080	Katmandu (กาฏมันฑู)
25	Sultanate of Oman (รัฐสุลต่านโอมาน)	82,030 (212,390)	2,200,000	26.8 (10.3)	3,700,000	142,800	Masqat or Musqat (มัสเกต)
26	Islamic Republic of Pakistan (สาธารณรัฐอิสลามปากีสถาน)	342,750 (877,723)	129,700,000	378.4 (147.7)	187,700,000	10,965	Islamabad (อิสลามาบัด)
27	Republic of the Philippines (สาธารณรัฐฟิลิปปินส์)	115,707 (299,681)	68,400,000	591.1 (207.7)	87,200,000	21,165	Manila (มะนิลา)

รายชื่อประเทศต่าง ๆ ในทวีปเอเชีย แสดงเนื้อที่ จำนวนประชากร ความหนาแน่น เมืองหลวง และรายได้เฉลี่ย

ลำดับที่	ประเทศ	เนื้อที่ ตารางไมล์ (ตารางกิโลเมตร)	ประชากร (สิ้นปี 2538)	ความหนาแน่น ของประชากร ต่อ 1 ไมล์ ² (1 ตารางกิโลเมตร)	ประชากร	รายได้เฉลี่ยต่อ คนต่อปี (บาท)	เมืองหลวง
28	Qatar (กาตาร์)	4,000 (19,36๖)	500,000	125.๐ (25.๘)	600,000	386,070	Doha (โดฮา)
29	Kingdom of Saudi Arabia (ราชอาณาจักรซาอุดีอาระเบีย)	873,000 (2,261,070)	18,500,000	21.2 (8.2)	30,000,000	198,390	Riyadh (ริยาด)
30	Republic of Singapore (สาธารณรัฐสิงคโปร์)	238 (616)	3,000,000	12,605.0 (4,870.1)	3,600,000	492,405	Singapore (สิงคโปร์)
31	Republic of Sri Lanka (สาธารณรัฐศรีลังกา)	25,332 (65,610)	18,200,000	718.4 (277.4)	21,000,000	15,300	Colombo (โคลัมโบ)
32	Syrian Arab Republic (สาธารณรัฐอาหรับซีเรีย)	71,498 (185,180)	14,700,000	205.6 (79.4)	23,600,000	50,000	Damascus (ดามัสกัส)

รายชื่อประเทศต่าง ๆ ในทวีปเอเชีย แสดงเนื้อหาที่ จำนวนประชากร ความหนาแน่น เมืองหลวง และรายได้เฉลี่ย

ลำดับที่	ประเทศ	เนื้อที่ ตารางไมล์ (ตารางกิโลเมตร)	ประชากร (สิ้นปี 2538)	ความหนาแน่น ของประชากร ต่อ 1 ไมล์ ² (ตาราง- กิโลเมตร)	ประชากร	รายได้ เฉลี่ยต่อ คนต่อปี (บาท)	เมืองหลวง
33	Kingdom of Thailand (ราชอาณาจักรไทย)	138,455 (513,998)	60,200,000	303.3 (117.1)	68,700,000	52,020	Krung Thep (Bangkok) (กรุงเทพฯ)
34	Turkey (ตุรกี)	301,380 (780,576)	61,400,000	203.7 (78.6)	79,200,000	54,060	Ankara (อังการา)
35	United Arab Emirates (สหรัฐอาหรับเอมิเรต)	32,000 (82,880)	1,900,000	59.3 (22.9)	2,500,000	572,985	Abu Dhabi (อาบูดาบี)
36	Socialist Republic of Vietnam (สาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม)	126,436 (327,469)	75,000,000	593.1 (229.0)	92,500,000	4,335	Hanoi (ฮานอย)
37	Republic of Yemen (สาธารณรัฐอาหรับเยเมน)	203,850 (527,970)	13,200,000	70.8 (27.4)	10,000,000 21,900,000	15,000	Sana'a (ซอณา)

รายชื่อประเทศต่าง ๆ ในทวีปเอเชีย แสดงเนื้อหาที่ จำนวนประชากร ความหนาแน่น เมืองหลวง และรายได้เฉลี่ย

ลำดับที่	ประเทศ	เนื้อที่ ตารางไมล์ (ตารางกิโลเมตร)	ประชากร (สิ้นปี 2538)	ความหนาแน่น ของประชากร ต่อ 1 ไมล์ ² (ตารางกิโลเมตร)	ประชากร (2553)	รายได้ เฉลี่ยต่อ คนต่อปี 2536 (บาท)	เมืองหลวง
38	Russian Federation (สหพันธรัฐรัสเซีย)	6,592,800 (17,075,400)	147,500,000 148,542,700	22.53 (8.6)	149,500,000	28,560	Mosco (มอสโก)

*หมายเหตุ ใช้อัตราแลกเปลี่ยนเงินตราโดยประมาณเท่ากับ 26 บาทต่อ 1 ดอลลาร์

บรูไน มีประชากรปี 2538 รวม 300,000 คน คาดว่าในปี 2568 จะมีประชากร 500,000 คน
รายได้เฉลี่ยต่อคนต่อปีเท่ากับ 14,120 ดอลลาร์สหรัฐ หรือ 367,120.- บาท

หมายเหตุ ปัจจุบันสหภาพโซเวียตฯ ลำดับที่ 39 เปลี่ยนชื่อเป็น "สหพันธรัฐรัสเซีย" ซึ่งอนาคตจะแยกอิสระเป็นสาธารณรัฐอีกหลายแห่ง
เช่น สาธารณรัฐยูเครน มอนโดวา ฯลฯ

สายการบินที่บริการประเทศต่างๆในทวีปเอเชีย

3. สรุป การเรียนวิชาภูมิศาสตร์ภูมิภาคต้องศึกษาทั้งสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติและทางสังคมโดยยึดหลักเกณฑ์ต่าง ๆ คือ ที่ตั้ง ขนาด อาณาเขตของแต่ละทวีป ภูมิอากาศ พืชพรรณธรรมชาติ ดิน การกระจายของประชากร ทรัพยากรธรรมชาติและการพัฒนา ดินแดนต่าง ๆ สำหรับทวีปเอเชียจัดเป็นดินแดนที่มีขนาดใหญ่ที่สุดในโลก ในอดีตโลก ตะวันตกและตะวันออกยังไม่เป็นที่รู้จัก เพิ่งจะมาติดต่อกันในสมัยนิกโคล โปโล และ แมตทีโอ โปโล ที่เดินทางไปเยือนจีน ส่วนมาร์โค โปโล เป็นผู้ที่นำความรู้และอารยธรรม จากยุโรปสู่เอเชีย

ทวีปเอเชียมีดินแดนติดต่อกับทวีปยุโรป ถ้านับรวมกันเรียกว่า “ยูเรเชีย” มีความกว้างมากทำให้มีการแบ่งเวลาออกเป็น 11 เขต และมีลักษณะเด่นกว่าทวีปอื่นหลาย อย่างเช่น ยอดเขาเอฟเวอร์เรสต์สูงที่สุดในโลก ท้องทะเลมาเรียนาลึกที่สุดในโลก เป็นต้น ทวีปเอเชียจำแนกเป็น 5 ภูมิภาค ได้แก่ ภูมิภาคเอเชียตะวันออก ตะวันออกเฉียงใต้ เอเชียใต้ เอเชียตะวันตกเฉียงใต้ และไซเวียตเอเชีย รวมแล้ว 39 ประเทศ

4. กิจกรรมและแนวคิด

- 4.1 ให้นักศึกษาติดต่อสถานเอกอัครราชทูตของประเทศต่าง ๆ ในทวีปเอเชียที่มีความสัมพันธ์กับประเทศไทย เพื่อขอเอกสาร ภาพ และความรู้เกี่ยวกับประเทศนั้น ๆ มาศึกษาเพิ่มเติม
- 4.2 ให้ลงชื่อประเทศ เมืองหลวง เมืองท่าของกลุ่มประเทศต่าง ๆ ในทวีปเอเชีย ทุกภูมิภาค
- 4.3 ให้ดูภาพนิ่งเกี่ยวกับความรู้ทั่วไปของทวีปเอเชีย จากภาควิชาโสตทัศนศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง

5. คำถามท้ายบท

- 5.1 นักศึกษามีวิธีการเรียนวิชาภูมิภาคอย่างไร อธิบาย
- 5.2 ทวีปเอเชียมีประวัติความเป็นมาอย่างไร สรุปโดยสังเขป
- 5.3 ทวีปเอเชียมีลักษณะเด่นอะไรบ้าง บอกมา 4 ชื่อ
- 5.4 ทวีปเอเชียจำแนกเป็นกี่ภูมิภาค อะไรบ้าง
- 5.5 ให้ลงชื่อประเทศต่าง ๆ และเมืองหลวงลงในแผนที่โครงร่างทวีปเอเชีย ทุกภูมิภาค